

Sygn. akt V CSK 446/19

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa Z. K.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 stycznia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Z. K. na rzecz P. Spółki Akcyjnej w W. kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 30 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda Z. K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 10 kwietnia 2018 r., w sprawie przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, wskazując na naruszenie art. 187 § 1 pkt 1 i 2 K.p.c. w zw. z art. 321 § 1 K.p.c., art. 233 § 1 K.p.c. w zw. z art. 5 K.c. oraz art. 233 § 1 K.p.c. w zw. z art. 6 K.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na

ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ K.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 K.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 K.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

5. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 K.p.c. Podał, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna z uwagi na kwalifikowane naruszenie art. 187 § 1 K.p.c. i art. 321 K.p.c.

6. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 K.p.c. skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SK 4/13, niepubl.).

7. Skarżący nie spełnił powyższych wymagań. Argumentacja zawarta w skardze koncentruje się na wskazaniu, że roszczenie skarżącego nie zostało uwzględnione, a Sąd drugiej instancji zaniechał rozpoznania roszczenia powoda w oparciu o inną, adekwatną materialnoprawną podstawę prawną żądania, pomimo tego, iż wynikała ona z przytoczonych przez powoda okoliczności faktycznych. Roszczenie powoda zostało w dostateczny sposób zindywidualizowane, a podanie, że żądana kwota stanowi odszkodowanie tytułem bezumownego korzystania z nieruchomości, nie mogło prowadzić do wyłączenia zastosowania innej podstawy prawnej niż art. 224 K.c. i art. 225 K.c. Rozumowanie takie nie jest trafne. W sprawie, w której powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zostało dokładne określone żądania powoda, który wskazał czego i od kogo się domaga. Skarżący podał, że żąda kwoty 79 999,96 zł z tytułu

odszkodowania za bezumowne korzystanie przez pozwanego z jego nieruchomości w związku z eksploatacją urządzenia przesyłowego i żądanie to podtrzymywał w toku procesu. Powód nie zmodyfikował skutecznie żądania pozwu. Sąd Apelacyjny dokonał rozstrzygnięcia w zakresie objętym pozwem, dokonał merytorycznej oceny zasadności żądania dochodzonej kwoty od pozwanego na rzecz powoda i doszedł do przekonania, że roszczenie to nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżący przedstawia własną, odmienną wizję rozstrzygnięcia, nie jest to jednak wystarczające do przyjęcia, że wykazał przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 K.p.c.

8. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący zawarł też twierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, czy wskazanie innej podstawy prawnej tego samego żądania powoda stanowi zmianę powództwa. Skarga, poza zasygnalizowaniem tego problemu, nie zawiera jednak żadnych rozważań odnoszących się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 K.p.c., nie można więc przyjąć, że stanowi to wykazanie konieczności przyjęcia skargi z uwagi na potrzebę wyjaśnienia tych wątpliwości.

9. Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach orzekając na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ K.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

aj